

Ympäristösopimusten ajankohtaisia -Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maiseman hoito -Kosteikkojen hoito

Heidi Kotala-Paaluharju

Lapin ELY-keskus

13.5.2024

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Hakeminen vuonna 2024

- Haku on Vipu-palvelussa auki **18.6.2024** saakka.
- Voi hakea kokonaan **uusia sopimuksia** tai **lisäaloja** olemassa olevin sopimuksiin.
- Olemassa olevien sopimusten **maksatusta** tulee hakea joka vuosi.
 - Jos vuosittainen maksu on jäänyt hakematta, katsotaan se sopimuksesta luopumiseksi ja tästä aiheutuu takaisinperintä.

Maksatuksen hakeminen ja kasvin ilmoittaminen

- Lohkolla on puita alle 50 puuta/ha ja lohko täyttää muuten pysyvän nurmen vaatimukset
- Maankäyttölaji on luonnonlaidun ja –niitty
- Lohkon kasviksi ilmoitetaan
-> **Ympäristösopimusala pysyvä nurmi**
- Lohkolla on puita yli 50 puuta/ha, eikä lohko täytä pysyvän nurmen vaatimuksia
- Maankäyttölaji on metsämaa tai muu alue
- Lohkon kasviksi ilmoitetaan
-> **Ympäristösopimusala puustoinen tai muu ala**

Lisäksi rasti Ympäristösopimuksen maksatus kohtaan

Lisäalojen hakeminen sopimukseen

- Voi hakea sopimuksen **vaatimukset täyttävät peruslohkot**
 - Minimikoko 0,05 ha
 - Ei hehtaarirajoitetta
- Tulee olla **oma peruslohko** eli lisäalaa ei voi hakea kasvattamalla olemassa olevaa lohkoa.
- Lisäalaksi haetut lohkot **tulevat osaksi olemassa olevaa sopimusta**, eli niiden sopimuskausi on alkuperäisen sopimuksen mukainen.
- **Liitteeksi** hoitosuunnitelma ja mahdollinen vuokrasopimus.
- Haetut alat **katselmoidaan** kahden vuoden kuluessa.

Lisäalojen hakeminen Vipu-palvelussa **Luonnos**

Lohkotiedot Hakijan tiedot Haettavat tuet Luomu ja sopimukset Lohkotietojen yhteenveto Maatilan tiedot Vipuneuroja Yhteenveto ja lähetyt

Luonnonsuunnitelman tuotannon sitoumus Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus Kosteikkajien hoitosopimus

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus 2023

Yhteenveto

Sopimuslohkot

Muokkaa

Ensimmäinen

Tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta
0910036418	Viksten	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa
0910036418	Lastvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa
0910036418	Tryvik	1,20	Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa
0910036418	Henttinen	1,20	Metsämaa	Omistuksessa

[Hae sopimukselle lisäaloja](#)

Näytä liitteet

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

Sopimukselle haettavat peruslohkot

	Tunnus	Nimi	Pinta-ala	Lohkon tyyppi	Maankäyttölaji	Lohkon hallinta	Toiminnot
☐	0910036418	Lisä_ala_1	1,20		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_2	1,21		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_3	1,22		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
☐	0910036418	Lisä_ala_4	1,23		Metsämaa	Omistuksessa	

[+ Lisää liite](#)

Peruuta

Tallenna

Sopimuksen siirtäminen

- Tehdään:
 - siirtämällä **koko sopimus**, esim. koko tilan hallinnan siirron vuoksi TAI
 - jakamalla sopimus, jolloin **osa sopimuslohkoista** siirtyy toiselle henkilölle
- Hae sopimuksen siirtämistä toimittamalla **lomake 160 ELY-keskukseen** 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä.
- **Hae ajoissa** ennen peltotukihaun tekemistä, jotta ELYssä keretään siirtämään sopimus vastaanottavalle tilalle ennen tukihakua.
 - Sopimus tulee näkyviin vastaanottavan tilan Vipuun.

Sopimuksen muuttaminen (hoitotoimet, arvoluokka)

- Hoitosuunnitelmaa voi muuttaa:
 - Esim. eläinmäärä, eläinlaji
- Arvoluokkaa voi muuttaa:
 - Jos alemman arvoluokan lohko on inventoitu korkeampaan arvoluokkaan (Valtakunnallisesti tai Maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi).
- Hae muutoksia vapaamuotoisesti ELY-keskuksesta sähköpostilla tai kirjeitse.

Perinnebiotooppi karttataso

- **Sinisellä** merkillä näkyy valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaaksi inventoidut lohkot
- **Mustalla** merkillä alueet, jotka on inventoitu, mutta eivät täytä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaan perinnebiotoopin kriteerejä vaan ovat tavallisia perinnebiotooppeja
- **Harmaalla** merkillä näkyviin lohkoihin tarvitaan ELY:n Y-vastualueen lausunto.
- Vipussa ei näy tasojen selitykset

Lohkon tiedotHaetut lohkot**Karttatasot**

Karttatasot

- ☒ Peruslohko
- ☒ Peruslohko päällekkäisyys
- ☒ Maatila
- ☒ Vapaakorjaus
- ☒ Aputaso

Taustakartat

- ☒ perinnebiotooppi
 - Ympäristösopimus, (ylempi)
 - Ympäristösopimus, (alempi)
 - Ympäristösopimus, (lausunto)
- ☒ uusimmat_kuvat

Piilota sivupalkki

Välivuosi

- Laidunnuksessa voidaan pitää sopimuskauden aikana vuoden tauko **loispaineen pienentämiseksi tai uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi.**
- Välivuodesta ilmoittaminen
 - -> ilmoitetaan kirjallisesti ELY-keskukseen sekä ilmoitetaan Vipu-palvelussa ko. lohko kasvilla "tuen peruminen".

Sopimusten valvonta (ei hall.tarkastus)

- Ympäristösopimukset valvotaan **maastossa**.
- Otos n. 2 % ja lisäksi omat otannat mm. hoitotoimenpiteiden laiminlyönneistä.
- Vähimmäistason vaatimusten ja sopimusehtojen tarkastaminen.
- Tukikelpoisen pinta-alan määrittäminen
 - Jos lohossa on mukana alaa, jolle ei ole perustetta maksaa haetun mukaista tukea, korjataan myös peruslohkon rajausta.
- Ympäristösopimukseen kuuluva pysyvän nurmen ala on säilytettävä maatalousmaana ja pidettävä avoimena, Lisäksi alalla on noudatettava ehdollisuuden, suorien tukien ja LHK:n ehtoja.

Valvonta

- Pääasiassa paikanpäällä tehtävät valvonnat aloitetaan elo-, syyskuussa, jotta hoitotoimenpiteet todennettavissa.
- Tarkistetaan, että hoitotoimet on toteutettu hoitosuunnitelman mukaisesti.
- Ajantasaisen hoitopäiväkirjan/lohkomuistiinpanojen pitäminen tarkastetaan maastossa valvonnan yhteydessä.

Valvonnan seuraamukset

- Seuraamukset **pääasiassa pinta-alaerona**
 - Hoidon toimenpiteet
 - Vähimmäistason vaatimusten noudattaminen
- Ajantasainen **kirjanpito prosenttiseuraamukset**
 - -25, -20 tai -10, vähäinen laiminlyönti=huomautus
- **Pinta-alaero** = kasvilajiryhmän haetun ja hyväksytyn pinta-alan erotus suhteessa kasvilajiryhmän hyväksyttyyn pinta-alaan on
 - enintään 3 %, mutta enintään 2 ha, tuki maksetaan hyväksytyn pinta-alan perusteella;
 - yli 3 % tai yli 2 ha, mutta enintään 50 prosenttia, hyväksytyn pinta-alan mukaista tukea vähennetään 1,5-kertaisella pinta-alaerotuksen mukaisella prosenttiosuudella;
 - yli 50 prosenttia, hyväksytyn pinta-alan mukaista tukea vähennetään 2 X pinta-alaerotuksen mukaisella prosenttiosuudella. Mahd. siirtyvä seuraamus

- Perusteita ja lisätietoa ympäristösopimuksista:
- https://www.ely-keskus.fi/pinta-alaperusteiset-tuet/-/categories/14253?p_r_p_resetCur=true&p_r_p_categoryId=14253#ely-region-selection

Lapin ELY-keskuksesta:

Heidi Kotala-Paaluharju
Puh. 0295 037006

heidi.kotala-paaluharju@ely-keskus.fi

Ymparistosopimukset.lappi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Luonnonsuojelulain tuki perinnebiotooppien kunnostukseen ja hoitoon

Vanhoja niittyjä, hakamaita ja metsälaitumia on mahdollista kunnostaa luonnonsuojelulain tuella.

Tuki myönnetään peruskunnostuksiin, esimerkiksi laitumen aitaamiseen, puuston raivauksiin, tai kedon tai ruovikon niittoon. Tuen tavoitteena on palauttaa hoitoon arvokkaimmat perinnebiotooppimme ja laajentaa perinnebiotooppien pinta-alaa.

Tukea voi hakea omasta alueellisesta ELY-keskuksesta. Haku on auki ympärivuotisesti

- Hakemuksen voi tehdä maanomistaja tai hoitaja maanomistajan suostumuksella
- Tukea myönnetään luontoarvoiltaan arvokkaimmille perinnebiotoopeille
- Tuki ei saa olla päällekkäinen muiden tukien kanssa
- Tuki myönnetään tavarana tai palveluna
- Tuki on pääasiassa kertaluontoinen ja se myönnetään peruskunnostuksiin
- Tapauskohtaisesti harkiten voidaan rahoittaa myös useampana vuonna tehtäviä hoitotoimia. Tällainen voisi olla kohde, jota ei voida hoitaa maatalouden ympäristösopimuksella tai jossa on erityistä hoitoa vaativa uhanalainen laji
- Peruskunnostusta voi olla esimerkiksi laidunalueen aitaaminen, pienimuotoiset raivaukset, ruovikon niitto tai niityn niitto käsin
- Luonnonsuojelulain tuen kunnostusten jälkeen hoidon tulee jatkua esimerkiksi maatalouden ympäristösopimuksella

Lisätietoja: <https://www.ely-keskus.fi/luonnonsuojelulain-tuki-perinnebiotooppien-kunnostukseen-ja-hoitoon>

suunnittelija Sanna Haapala sanna.haapala@ely-keskus.fi

